

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 85 0 П 078988 21 Рев
Бања Лука, 12.01.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Горјане Попадић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Даворке Делић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Град Д., кога заступа заступник по закону Правобранилаштво Републике Српске, против тужених 1. Н.Б. из Д., кога заступа пуномоћник Б.Б., адвокат из Д., 2. Н.Р. из Д., коју заступа пуномоћник Р.С., адвокат из Д., 3. М.П. из Д., кога заступа пуномоћник С.Л., адвокат из Д. и 4. М.Ц. из Д., кога заступа пуномоћник Р.С., адвокат из Д., ради стицања без основа, вриједност спора 34.457,50 КМ, одлучујући о ревизијама тужених против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 П 078988 20 Гж од 04.12.2020. године, на сједници вијећа одржаној дана 12.01.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизије се одбијају.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број 85 0 П 078988 19 П од 30.03.2020. године тужени Н.Б., Н.Р., М.П. и М.Ц. (у даљем тексту: првотужени, друготужена, трећетужени и четвртотужени) су обавезани да тужитељу, на име стицања без основа, солидарно исплате износ од 34.457,50 КМ, са законском затезном каматом почев од 04.03.2019. године па до исплате, као и да му надокнаде трошкове поступка у износу од 2.250,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 П 078988 20 Гж од 04.12.2020. године, жалбе тужених су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија првотужени, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побијају и друготужена и четвртотужени, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и захтјев тужитеља одбије као неоснован или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Другостепену пресуду, изјављеном ревизијом, побија и трећетужени, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизије тужитељ предлаже да се изјављене ревизије одбију као неосноване и побијана пресуда потврди.

Ревизије нису основане.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезу да му, по основу стицања без основа, солидарно исплате износ од 34.457,50 КМ, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да су тужени у својству тужитеља, против предника тужитеља, Општине Д., водили парнични поступак код Основног суда у Добоју у предмету број: 85 0 П 006539 09 П; да је у том поступку, дана 30.06.2010. године, донесена првостепена пресуда којом је усвојен тужбени захтјев тужитеља, те тужена Општина Д. (сада тужитељ Град Д.), обавезана да тужитељима (сада туженима) надокнади трошкове парничног поступка у износу од 51.962,50 КМ; да је првостепена пресуда у жалбеном поступку преиначена само у погледу одлуке о трошковима поступка, тако да је пресудом другостепеног суда број: 85 0 П 006539 10 Гж од 29.12.2010. године та накнада снижена на износ од 34.457,50 КМ; да је Општина Д. поступајући по наведеним пресудама, дана 12.07.2011. године, на рачун адвоката Љ.М. из Д., која је тужене у тој парници заступала у својству тужитеља, уплатила износ од 34.457,50 КМ; да је поводом ревизије тужене у тој ранијој парници Врховни суд Републике Српске донио пресуду број: 85 0 П 006539 11 Рев од 01.08.2012. године, којом је преиначио нижестепене пресуде тако да је одбијен захтјев тужитеља у цјелини, те су тужени обавезани да Општини Д. надокнаде трошкове тог парничног поступка у износу од 9.600,00 КМ; да је Град Д. (као тужитељ) против ранијег пуномоћника тужених Љ.М. (као тужене), код Основног суда у Добоју водио парнични поступак ради поврата исплаћеног износа од 34.457,50 КМ на име досуђених парничних трошкова туженима, у којем поступку је пресудом Врховног суда Републике Српске број 85 0 П 038035 17 Рев од 12.01.2018. године преиначена другостепене пресуда тако што је захтјев тужитеља одбијен; да из исказа Љ.М., који је суду дала у овој парници, произилази да су јој сви тужени дали пуномоћје за заступање у поменутој ранијој парници и да је договор био да се за обављене услуге наплати сходно успјеху у парници, те да је о извршеној наплати обавијестила тужене; да су и првотужени и четвртотужени у својим исказима потврдили напријед наведени договор са пуномоћником Љ.М..

На темељу тих чињеница, закључујући да је Љ.М., као пуномоћник тужених у њихово име и за њихов рачун примила исплату тужитеља на име трошкова раније вођеног парничног поступка, те налазећи да је доношењем пресуде Врховног суда Републике Српске број: 85 0 П 006539 11 Рев од 01.08.2012. године, отпао правни основ по коме је туженима досуђен и исплаћен износ од 34.457,50 КМ на име трошкова раније вођеног парничног поступка, првостепени суд је закључио да су тужени пасивно легитимисани у овој парници и да су, сходно одредби члана 210. став 2. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), у обавези да тужитељу исплате захтјевани износ. Првостепени суд, даље, образлаже да су без основа

наводи првотуженог и четвртотуженог да они адвокату Љ.М. нису потписали пуномоћје за заступање, јер из проведених материјалних доказа тј. пресуда из раније вођеног парничног поступка произлази да их је она заступала, а што је и Љ.М. у свом исказу потврдила. Надаље, првостепени суд утврђује да је у ранијем поступку, поред сада тужених, учествовало више лица која су током поступка ријешила своје стамбено питање и повукла тужбу, те да је суд у односу на њих донио посебне одлуке тј. рјешење о повлачењу тужбе, па како се о трошковима тих лица одлучивало другом одлуком суда, налази да су неосновани приговори тужених да је у ранијем парничном поступку учествовало више лица, а не само четири лица која су означена у предметној тужби, те да се не може тражити враћање одређеног износа од само четири тужена у овој парници. Према становишту првостепеног суда, није основан ни приговор тужених о застари потраживања, јер да се потраживање тужитеља односи на захтјев за враћање износа датог по основу који је касније отпао, на које се има примјенити општи рок застарјелости од десет година (члан 371. ЗОО), те с обзиром да од дана доношења пресуде Врховног суда Републике Српске број: 85 0 П 006539 11 Рев 01.08.2012. године, на основу које је основ исплате отпао, до дана подношења тужбе 04.03.2019. године, није протекао наведени рок. Из наведених разлога, првостепени суд је захтјев тужитеља у цјелости усвојио.

Одлучујући о жалбама тужених, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, уз допуну да је у конкретном случају адвокат Љ.М., на чији рачун је уплаћена накнада трошкова поступка из раније парнице, поступала по овлаштењу из одредбе члана 305. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), те је досуђени износ накнаде трошкова поступка примила у име и за рачун тужених, па да тужени не могу бити ослобођени обавезе враћања стеченог без основа, на коју обавезу не утиче договорени начин накнаде трошкова за обављене адвокатске услуге (да адвокат своје трошкове наплати сразмјерно постигнутом успјеху тужених у поменутој ранијој парници). Сагласно наведеном, другостепени суд је изјављене жалбе одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепене пресуде су правилне и законите и ревизионим наводима тужених нису доведене у озбиљну сумњу.

Одредбом члана 210. став 1. ЗОО прописано је кад је неки дио имовине једног лица прешао на било који начин у имовину другог лица, а тај прелазак нема свој основ у неком правном послу или закону стицалац је дужан да га врати, а ако то није могуће, да накнади вриједност постигнуте користи. Обавеза враћања односно накнаде вриједности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2. исте законске одредбе). Дакле, да би се радило о стицању без основа потребно је да се деси умањење имовине једног лица уз истовремено увећање имовине другог лица, а да за тако нешто не постоји правни основ, односно да је правни основ отпао.

Према утврђењу нижестепених судова, тужене је у парници која се пред првостепеним судом водила под бројем 85 0 П 006539 09 П (који су у тој парници имали својство тужитеља, док је тужена била Општина Д.), као пуномоћник, заступала адвокат Љ.М.. Првостепеном пресудом у тој парници захтјев тужитеља је био усвојен, а тужена Општина Д. је обавезана да тужитељима надокнади трошкове поступка у износу од 51.962,50 КМ. Другостепеном пресудом, првостепена пресуда је потврђена у дијелу одлуке о главној ствари, док је досуђена накнада трошкова поступка снижена на износ од 34.962,50 КМ, који износ је тужена Општина Д., поступајући по правоснажној пресуди суда, дана

12.07.2011. године дозначила на рачун пуномоћника тужитеља из те парнице, односно на рачун адвоката Љ.М. из Д..

Однос адвоката и странке којој се он обавезао на адвокатску услугу је уговорни однос. Ради се о посебној врсти уговора о налогу у смислу одредбе члана 749. став 1. ЗОО, којом је прописано да се уговором о налогу обавезује налогопримац према налогодавцу да за његов рачун предузме одређене послове. Истовремено се налогодавац овлашћује на предузимање тих послова (став 2.). Суштина уговора о налогу је да налогопримац обави одређене правне или фактичке радње за рачун налогодавца, односно да налогопримац испуњава уговор о налогу за туђи рачун. У парничном поступку налогопримац такође налог испуњава за рачун странке (члан 302. ЗПП), али наступа у име странке (члан 300. став 1. ЗПП), у границама пуномоћја које му је дала странка.

У конкретном случају, према чињеничном утврђењу нижестепених судова (на темељу исказа првотуженог и четвртотуженог, те исказа Љ.М., док није презентирано писмено пуномоћје), адвокат Љ.М. је у парничном поступку (који се пред првостепеним судом водио под бројем 85 0 П 006539 09 П) наступала у име и за рачун властодаваца (тужитељи у тој парници, тужени у овој парници), на основу пуномоћи коју је имала за заступање у том парничном поступку у смислу одредбе члана 305. ЗПП, којом је прописано да, ако је странка издала пуномоћје адвокату за вођење парнице, а није ближе одредила овлаштења у пуномоћју, адвокат је на основу оваквог пуномоћја овлаштен да, поред предузимања радњи у парници, у име странке стави захтјев за извршење и да предузима потребне радње у поступку поводом таквог захтјева, те да од противне странке прими досуђене трошкове. Дакле, све радње које пуномоћник предузима на основу одредбе члана 305. ЗПП предузима у име и за рачун странке и тако испуњава уговор о налогу.

Наведено значи, да је адвокат Љ.М. досуђени износ накнаде трошкова поступка у наведеној парници примила у име и за рачун тужитеља, што је, супротно ревизионим наводима, у складу са овлаштењем које је прописано одредбом члана 305. ЗПП.

Како је наведена правоснажна пресуда, на темељу које је извршено плаћање досуђене накнаде трошкова поступка, преиначена пресудом Врховног суда Републике Српске број: 85 0 П 006539 11 Рев од 01.08.2012. године тако што је захтјев тужитеља у цјелости одбијен (што значи и у дијелу одлуке о трошковима поступка), то нижестепени судови правилно закључују да је тиме отпао правни основ за плаћање накнаде трошкова поступка у износу од 34.457,50 КМ, те да су сагласно одредби члана 210. став 2. ЗОО тужени у обавези да тужитељу врате наведени износ, с обзиром да је њихов пуномоћник у поменутој другој парници у њихово име и за њихов рачун примила наведени износ. На наведену обавезу није од утицаја постигнути договор између тужених и њиховог пуномоћника о начину и обиму плаћања за извршене радње заступања, на који договор се трећетужени позива у ревизионим наводима, а који не може исходити закључак да исплаћени износ има карактер трошкова адвоката.

Из датих разлога се не могу прихватити наводи из ревизија тужених да нису пасивно легитимисани у овој парници, јер да њима није исплаћен означени износ, који никада није прешао у њихову имовину, те да је наведено плаћање правни однос између Општине Д. и адвоката, а нити се могу прихватити наводи о погрешној примјени одредбе члана 210. ЗОО.

Нису основани ни ревизиони наводи којима се приговара оцјени нижестепених судова да није основан истакнути приговор застаре потраживања, кад се има у виду да је ревизиона одлука по којој је отпао основ за плаћање донесена дана 01.08.2012. године, док је предметна тужба суду поднесена дана 04.03.2019. године, што значи да је иста поднесена у оквиру застарног рока од 10 година прописаног одредбом члана 371. ЗОО.

Сагласно изложеном, ревизије тужених су одбијене, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Горјана Попадић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић